

## EL PERQUÈ D'ESTOS MATERIALS

En l'**Avaluació Diagnòstica** realitzada el 16 de gener del 2006 a escolars de 3r de Primària de la Comunitat Valenciana (sobre continguts de primer cicle), **es van detectar algunes dificultats relacionades amb l'expressió escrita**. Concretament, davant d'una seqüència integrada per tres dibuixos, un alt percentatge d'alumnes no va aconseguir descriure les situacions que mostraven eixes vinyetes.

No estem davant d'un problema de comprensió: verbalment la majoria sap explicar allò que mostra un grup d'imatges. **Les dificultats sorgixen en el moment de redactar**. Esta deficiència transcendeix l'assignatura de Llengua, perquè **no saber expressar per escrit impedeix progressar en qualsevol disciplina escolar**.

Per això ens plantejarem elaborar uns **materials complementaris que contribuïren a potenciar l'expressió escrita**. Per a establir un context motivador, decidírem crear uns exercicis basats en uns elements tan consubstancials al xiquet com són els contes.

Estos materials contenen fonamentalment **exercicis basats en imaginatius contes** i si algun d'ells ens sembla excessivament extravagant, recordem que hui, davant de la gegantina oferta de la fantasia cinematogràfica, televisiva, literària, videojocs, etc...resulta difícil sorprendre els xiquets. Però cal intentar-ho, **per tal de captar el seu interès**.

Pel que fa a la composició d'estos materials, estan integrats per dos tipus d'elements: 16 episodis audiovisuals de dibuixos animats i 16 quaderns per a desenvolupar exercicis escrits.

Sintetitzem a continuació l'essència de cadascun d'estos components:

### 1) EPISODIS

Abans que l'alumne s'enfronte a les tasques individuals que planteja el quadern, es projecta en l'aula un breu episodi de dibuixos animats.

Pel que respecta al seu contingut, tots els episodis presenten una simpàtica situació en què dos personatges busquen un peu d'entrada per a elaborar un conte. Com l'objectiu d'estos materials és **potenciar que l'alumne redacte històries basades en la descripció d'un grup d'imatges**, eixos personatges juguen a relacionar dos dibuixos.

Estos episodis **no contenen un conte**: volem que siga l'alumne qui desenrotlle eixa activitat en el quadern. L'episodi simplement **actua com a preàmbul i crea una predisposició favorable**.

D'altra banda els protagonistes d'estos episodis són un adult i un xiquet. Però invertint els seus rols habituals, és el xiquet qui finalment inicia l'escriptura del conte, actuant així com model inspirador per als alumnes.

## 2) QUADERNS

Després de la projecció d'este element lúdic, cada alumne s'enfronta a la tasca individual que planteja el quadern corresponent a l'episodi projectat. A continuació sintetitzem els objectius dels quaderns citats.

### a) **Plantejament, Nuc i Desenllaç**

Volem fer descobrir a l'alumne eixa estructuració narrativa que va establir Aristòtil en la seua "*Poètica*", però adaptant-la a un llenguatge infantil:

- El principi del conte
- Allò que va passar després
- El final del conte

En la doble pàgina interior de cada quadern, uns exercicis orientats cap a esta finalitat, establixen un procés evolutiu:

- Quaderns 1 a 4: amb ajuda l'alumne escriu **el principi del conte**
- Quaderns 5 a 8: amb ajuda escriu **el que va passar després**
- Quaderns 9 a 12: amb ajuda escriu **el final del conte**
- Quaderns 13 a 15: ha **d'inventar sense ajuda una part del conte**
- Quadern 16: ha **d'inventar sense ajuda tot el conte**

Així doncs, este últim quadern culmina el procés, amb un exercici que només mostra tres dibuixos interrelacionats i **l'alumne ha de crear una narració, coherent amb eixes vinyetes.**

### b) **Where, When, Who, What**

En la doble pàgina interior dels dotze primers quaderns, hi ha relats basats en la clàssica fórmula periodística "Where, When, Who, What", que induïxen l'alumne a **reflexionar sobre els conceptes:**

- **On** va succeir
- **Quan** va succeir
- **A qui li va ocórrer**
- **Què** va passar

Estos exercicis no pretenen sotmetre l'alumne a rígides fórmules periodístiques. Es tracta només de fer-li descobrir uns conceptes que el poden ajudar a enriquir el contingut de les seues descripcions.

### c) Relacionar imatges

Finalment, en el **dors de tots els quaderns** hi ha un exercici que pretén **potenciar la relació d'imatges**. Este objectiu s'aborda gradualment:

- Quaderns 1 a 8: hi ha només una vinyeta en la qual l'alumne aprofundix mitjançant unes preguntes sobre diversos detalls del dibuix (protagonistes, expressions, postures,...) i inclús sobre aspectes invisibles (*Creus que el pescador porta monedes en la butxaca? Creus que este dibuix l'ha pintat un xiquet?...*)

- Quaderns 9 a 12: hi ha dos vinyetes en les quals l'alumne s'ha de fixar per tal de ordenar un conjunt de frases relacionades amb eixos dibuixos.

- Quaderns 13 a 16: hi ha tres vinyetes desordenades i un conte breu, mitjançant el qual l'alumne pot descobrir l'orde correcte d'eixos tres dibuixos.

### **CONSIDERACIONS FINALS**

La finalitat d'estos exercicis no és avaluar. El seu objectiu és oferir als docents uns **materials complementaris que contribuïsqwen a potenciar l'expressió escrita** dels seus alumnes. Recordem una vegada més, que esta problemàtica transcendeix l'assignatura de Llengua, perquè **no saber expressar per escrit, impedit progressar en qualsevol disciplina escolar**.

Entenem que per als professors i professores, incorporar estos materials pot exigir esforços suplementaris. També sabem que no tots els alumnes podran afrontar al mateix ritme els exercicis. Així, cada docent pot utilitzar estos materials de la forma que estime més oportuna. Esperem que, en major o menor grau, resulten útils.

Poden sol·licitar este material en la quantitat necessària per a atendre els alumnes del seu centre, especificant si desitja rebre el DVD i els quaderns en valencià o castellà, a:

**E-mail:** [lopez\\_pilman@gva.es](mailto:lopez_pilman@gva.es)

**FAX:** 963 184 624